

Hermanis Paukšs

ERĪDA
(viencēliens)

Darbojas:

ZEVS - visu dievu un cilvēku valdnieks

HĒRA - dieviete, Zeva sieva

ATĒNA - dieviete, Zeva meita

AFRODĪTE - mīlas dieviete

ERĪDA - strīdu dieviete

PARĪDS - Trojas valdnieka dēls

1. skats

UZNĀK ZEVS, PĒC TAM HĒRA.

Hēra. Piedod, ka tevi traucēju, varenais zibeņmeti!

Zevs. Kas atkal?

Hēra. Gribēju saskaņot viesu sarakstu Pēleja un Tetīdas kāzām.

Zevs. Kādas problēmas?

Hēra. Nē, problēmu nekādu: es tikai vēlos būt droša, ka visi uz šīm kāzām aicinātie būs tev pa prātam, lai pēc tam atkal nerastos pārpratumi.

Zevs. Vai tad kādreiz ar kāzu viesiem ir radušies kādi pārpratumi?

Hēra. Nu nesaki vis...

Zevs. Tu gribi, lai es tagad pārskatu visu paredzēto viesu sarakstu?

Hēra. Ja tevi tas nepagrūtina.

Zevs. Bet mani tas apgrūtina.

Hēra. Tad tu esi gatavs bez pārlasīšanas viesu sarakstu apstiprināt?

Zevs. Kas tev atkal aiz ādas?

Hēra. Pilnīgi nekas.

Zevs. Vai šis saraksts ar kaut ko atšķiras no parastā viesu saraksta?

Hēra. Ne ar ko.

Zevs. Pagaidi! Vai Erīda ir šajā sarakstā?

Hēra. Nē, protams: kopš tu aizliedzi strīdu dievieti uz mūsu dzīrēm aicināt, es viņu sarakstos vairs neiekļauju.

Zevs. Tad jau viss kārtībā.

Hēra. Priecājos. (Prom.)

Zevs. Es arī. (Prom.)

2. skats

UZNĀK ATĒNA, APSĒŽAS, UZNĀK AFRODĪTE.

Afrodīte. Fū! Tā izdejojos, ka kājas vairs neklausa. Vai neiebildīsi, mīļā Atēna, ja es mirklīti te atelsīšos?

Atēna. Kas tad man? Els, cik gribi.

Afrodīte. Vai nav jauka mūzika, ko?

Atēna. Mūzika, ja vien tas nav kara maršs, veicina netiklību.

Afrodīte. Arī marša ritmā var mīlēties.

Atēna. Tev tikai viens prātā.

Afrodīte. Vai tad mīlas dievieteī kas cits var būt prātā? Re, kur arī Hēra velkas. Kas šai?

Atēna. Uzprasi pati. Mani tas neinteresē.

3. skats

Hēra (uznāk). Ko tad jūs te abas sēžat?

Afrodīte. Un kāpēc pati atvilkiēs?

Hēra. Nespēju vairs noskatīties, kā Zevs uz līgavu glūn.

Afrodīte. Ja jau glūn, tad drīz ķersies klāt.

Hēra. Neķersies. Tetīdas dēlam lemts pārspēt savu tēvu. Lai cik ļoti Zevs kārotu pēc Tetīdas, tik stulbs viņš tomēr nav, lai riskētu ar troni. Nav vēl aizmirsis, kā pats savulaik Kronu patrieca.

4. skats

Erīda (uznāk). Ko es redzu! Visas trīs cienījamākās dievietes kopā? Tas tiešām ir reti sastopams skats.

Hēra. Ko tev vajag, Erīda? Vācies pie mirstīgajiem un bojā tiem dzīvi ar saviem strīdiem!

Erīda. Protams, protams, mīļā Hēra! Es jau arī nemaz negrāšos piedalīties dzīrēs! Tikai tāpat vien - garāmejojot - ieskatījos.

Hēra. Tinies prom, kamēr neesmu pateikusi Zevam! Viņš tev tādu ieskatīšanos parādīs...

Erīda. Tinos jau, tinos, o, valdniec! Vai tad nu man piedienas tik ievērojamu dieviešu sabiedrībā uzturēties! Vien tik, lai izrādītu jums savu necilo cieņu! Un pieņemiet no nabaga Erīdas šo nelielo dāvanību. (Noliek zelta ābolu.) Ceru, ka tā kaut nedaudz remdīnās jūsu dusmas. Visu labību, ai, dižākās no dievēm! (Prom.)

5. skats

Hēra. Cik nepatīkama būtne!

Afrodīte. Un ko tad viņa mums te ir atstājusi?

Hēra. Es ieteiktu nemaz neskarties tam klāt, bet nekavējoties ņemt un izsviest.

Atēna. Kā tad tu to izsviedīsi nepieskardamās?

Afrodīte. Uz tā kaut kas ir rakstīts.

Atēna. Izlasi!

Afrodīte. Vis... skais... tā... ka... jai...

Atēna un Hēra. Jai?

Afrodīte. Visskaistākajai! Tātad - man!

Hēra. Kāpēc tad tev?

Atēna. Patiešām. Tavs skaistums mīlestības dēkās apvazāts. Nav vairs svaiguma.

Afrodīte. Apvazāts?! Tieši otrādi: mīlēšanās ir tā, kas padara sievieti, nemaz nerunājot par dievietēm, jo skaistāku!

Atēna. Tā vienīgi tev un citām tev līdzīgām liekas. Tikai šķīsts skaistums var būt pilnīgs! Tāpēc šaubu nav, ka šis ābols pienākas man!

Hēra. Paga, paga! Šķīstība nav pašmērķis. Sievietes sūtība ir laulība un bērni. Tava ieilgušā nevainība, mīļā Atēna, nav nekas cits kā nenormālība.

Atēna. Nenormālība?!

Hēra. Bet es tev neko nepārmetu: arī novirzēm no normas mēdz būt zināma sociālā vērtība. Tomēr patiesu pilnību spēj sasniegt tikai uzticīgas sievas un krietnas mātes daiļums. Tāpēc - neņemiet ļaunā, bet šo ābolu atļaušos paņemt es.

Afrodīte. Vai tu tam piekrīti, Atēna?

Atēna. Nē. Šoreiz esmu vienisprātis ar tevi.

Hēra. Nu, paklausieties! Jūs, protams, būsiēt tās, kas lems par manu daiļumu!

Atēna. Labi. Lai tad kāds no malas izšķir mūsu strīdu!

Afrodīte. Piekrītu. Lai izšķir Zevs.

Hēra. Tad ej un pasauc viņu.

Afrodīte. Kāpēc es?

Atēna. Un kāpēc ne?

Afrodīte. Es esmu mīlas dieviete, nevis kaut kāds izsūtāmais! Ejiet pašas: jūs tomēr esat tuvas viņa radnieces, bet par manu izcelsmi kļīst dažādas baumas.

Hēra. Labi, pakliegsim viņu no šejienes, citādi: ej nu sazinī, ar ko mans laulātais draugs šobrīd nodarbojas - uzskriesim vēl virsū nelaikā.

Hēra un Atēna. O, mūsu valdniek! O, diženais Zibeņmeti! Jel parādies!

6. skats

Zevs (uznāk). Kas atkal? Ko bļāustāties?

Hēra (Atēnai). Runā tu - viņš neizskatās pārāk labā omā.

Atēna. Kāpēc es?

Hēra. Tu tomēr esi drosmīgāka.

Atēna. Paldies! (Zevam.) Mīlais tēvs! Piedod, ka atraujam tevi no dzīrēm...

Zevs. Īsāk.

Atēna. Redzi, lieta tāda: mums te ir šāds ābols, un uz tā ir rakstīts: visskaistākajai. Tad nu esi tik laipns un pasaki, kurai no mums šis ābols pienākas.

Zevs. Jūs jukušas esat? Visas trīs?

Hēra. Saproti - mums tas patiešām ir svarīgi.

Zevs. Saprotu. Jo sevišķi tām divām, kas šo ābolu nedabūs. Žēl, ka uz ābola nav rakstīts: stulbākajai. Tad es patiešām nezinātu, kurai no jums to piešķirt.

Afrodīte. Bet tagad - zini?

Zevs. Tagad es zinu, ka pat netaisos ar to nodarboties. Man problēmu jau tāpat pietiek. Sasodītās sievietes: pat mierīgi kāzās palīksmot neļauj!

Hēra. Nevis sievietes, bet dievietes!

Zevs. Izņemot nemirstību, citu atšķirību es neredzu!

Afrodīte. Bet mūžīgais un nevīstošais daiļums?

Zevs. Mūžīgais reizēm mēdz garlaikot.

Hēra. Jā, es zinu.

Zevs. Tāpēc pameklējiet citu muļķi, kas būs ar mieru jūsu strīdu izšķirt!

Hēra. Bet kur lai mēs ātrumā citu muļķi raujam?

Zevs. Tad dariet to lēni. (Prom.)

7. skats

Afrodīte. Uzrāvāties.

Hēra. Nu? Vai tas ir vīrietis? Dievs? Visu dievu, visas pasaules valdnieks? Ne mazāko atbildību nav gatavs uzņemties!

Afrodīte. Jāmeklē kāds cits soģis.

Atēna. Pasauksim Erīdu: lai pati pasaka, kurai ābolu domājusi. Pēc tam pārējās divas varēs viņu kārtīgi noslānīt.

Afrodīte. Tad jau viņa ābolu piešķirs tev: mūsu vicināšanās Erīdai liksies kā glāstī salīdzinājumā ar taviem belzieniem.

Atēna. Man nūdien ne prātā nenāktu viņu saudzēt.

Hēra. Laba doma: ja jau Zevs nevēlas mūsu strīdu izšķirt, tad lai nāk Erīda: viņas lēmumu tik un tā neviens par objektīvu neatzīs, bet nospārdīt to maitu kājām gan patiktos.

Afrodīte. Kam tad mums vajadzīgs lēmums, ko neviens neatzīs par objektīvu?

Hēra. Principā. Labāk subjektīvs lēmums nekā nekāds. Erīda!

Visas. Erīda!

Hēra. Velcies šurp, sasodītā strīdu dieve!

8. skats

Erīda (uznāk). Kāds gods, kāds gods! Dižākās Olimpa dieves pašas mani pie sevis aicina! Un kur tad Zeva aizliegums paliek?

Hēra. Neizrunājies!

Atēna. Labāk pasaki, kurai no mums tu šo ābolu atnesi!

Erīda. Kā – kurai? Uz tā viss ir skaidri uzrakstīts: visskaistākajai! Vai tad nu tik diženas dievietes vēl lasīt nav iemācījušās?

Afrodīte. Labi, labi, mīļā Erīda: lasīt mēs tiešām protam. Un tāpēc redzam, ka tur ir rakstīts vienskaitlī: visskaistākajai.

Hēra un Atēna. Jai!

Afrodīte. Tev atliek tikai pateikt, kura no mums ir visskaistākā.

Erīda. Piedodiet: ne es spēju, ne uzdrošinos to lemt. Vien gribēju, lai šis ābols tiek visskaistākajai. Bet par sievietes daiļumu tikai vīriešiem ir lemts pareizi spriest. Tiem taču viņu daiļums ir domāts, tie lai arī to novērtē. Vai es lesbiete kāda?

Atēna. Nu labi, labi - bet kaut kāds savs viedoklis tev taču ir?

Erīda. Vai jums prāts! Kā gan man varētu būt savs viedoklis? Es esmu tikai nabaga strīdu dieviete, tāpēc savu viedokli veidot nekad pat necenšos un vienmēr tikai augstākstāvošu personu viedoklim pieslejos.

Hēra. Ka tik tā nu nebūtu...

Atēna. Baidos, ka no šīs draņķes mēs skaidru atbildi mūžam nedabūsīm.

Hēra. Labi - tinies!

Erīda. Jau tinos, ai, dižākās no dievēm, jau tinos! (Prom.)

9. skats

Afrodīte. Ko darīsim?

Atēna. Neliksimies par to ābolu vairs ne zinīs.

Hēra. Izlemts!

Afrodīte. Bet, paklau!

Hēra. Nu, nu?

Afrodīte. Ja mēs to te tā vienkārši atstāsim, tad kāda garāmejot var pakert un pēc tam staigās apkārt, lielīdamās, ka ir visskaistākā.

Hēra. Jā, tas gan nebūtu labi.

Atēna. Tā nebūtu godīgi.

Afrodīte. Vajadzētu šo ābolu kaut kur nobāzt.

Atēna. Un kur tad tu to nobāzīsi tā, lai neviena patiešām nekad neatrastu?

Hēra. Nodosim to Zevam mūžīgai glabāšanai.

Afrodīte. Bet mēs taču jau dabūjām no viņa pa mizu.

Hēra. Par to, ka lūdzām izšķirt mūsu strīdu. Bet tagad taču mēs ne par ko nestrīdamies. Tieši otrādi: mēs gribam, lai šis strīda ābols nonāk drošās rokās. Un vai var būt kādas vēl drošākas par paša dievu valdnieka rokām?

Afrodīte. Labi - tad pasauc viņu!

Hēra. Kāpēc es?

Afrodīte. Tā tomēr ir tava ideja.

Hēra. Sauksim visas. Mēs taču visas esam ieinteresētas šī ābola nokļūšanā drošā vietā.

Afrodīte. Pasauksim un muksim?

Atēna. Tā nebūtu pieklājīgi.

Afrodīte. Ja nemuksim, tad dabūsīm no viņa šo to dzirdēt.

Hēra. Vai tad neesam jau diezgan dzirdējušas? Lai parunā. Galvenais - jātiek no šī sasodītā ābola vaļā.

Afrodīte. Nu labi - sauksim...

Visas. O, mūsu valdniek! O, diženais Zibeņmeti! Jel parādies!

10. skats

Zevs (uznāk). Jūtu, ka man šodien tā arī neļaus kulturāli atpūsties.
Hēra. Dzeršanu un spaidīšanos pa kaktiem gan visai grūti nosaukt par kulturālu atpūtu.

Afrodīte. Klusu!

Atēna. Mīļais tēvs! Mēs nolēmām šo ābolu atdot tev!

Zevs. Kā tas būtu jāsaprot?

Afrodīte. Mēs vairs negribam strīdēties, tāpēc mūžīgā miera labad nolēmām, ka visdrošāk būs, ja šis ābols turpmāk glabāsies pie tevis. (Prom.)

Zevs. Jā? Un kur tad es to bāzīšu?

Hēra. Izdomā pats! Tu jau mums esi tas gudrākais. (Prom.)

Zevs. Izbeidziet! Man nekādi lieki krāmi nav vajadzīgi!

Atēna. Bet tas taču ir tik skaists! Tevis cienīgs. Gan noderēs. (Prom.)

Zevs. Ei! Pagaidiet! Kas vēl nebūs... Sasodītās vecenes...

Hēra (pabāžas). Nevis vecenes, bet dievietes! (Prom.)

11. skats

Erīda (uznāk). Lai esi sveikts, ak, diženais mūsu visu valdniek, Zev Zibeņmeti!

Zevs. Vēl viena... dieviete. Vai es tev neteicu nerādīties mūsu dzīrēs?

Erīda. Ak! Es jau nemaz neesmu nākusi uz dzīrēm, bet tāpat vien: darba darīšanās. Piedod, ja iztraucēju! Vai man pienākt kādu laiciņu vēlāk?

Zevs. Kas tās tev par darīšanām?

Erīda. Pats zini: kašķi celt. Taču ne jau starp dieviem, o, diženais valdniek! Starp mirstīgajiem - kā jau pavēlēji.

Zevs. Starp kādiem mirstīgajiem?

Erīda. Liec, lai Trojas valdnieka Priama dēls Parīds izvēlas, kurai no dievietēm šo ābolu atdot: Atēnai, Afrodītei vai Hērai - tad pats redzēs, kas par jandāliņu tur, uz zemes - starp mirstīgajiem - izcelsies.

Zevs. Jandāliņš, tu saki?

Erīda. Tāds teātris, ka uz mūžīgiem laikiem ieies pasaules kultūras vēsturē!

Zevs. Teātris, tu saki?

Erīda. Kā tad! Un pie reizes no ābola vaļā tiks.

Zevs. Jā, tas tiešām būtu smieklīgi: paskatīties, kurai Parīds šo sasodīto ābolu atdos un kā uz to reagēs abas pārējās. Nē, tāds joks patiešām ir ko vērts!

Erīda. Vai ne, valdniek? Būs tev iespēja kārtīgi izsmieties. Bet smiekli, kā zināms: uzlabo veselību.

Zevs. Labi. Tad pasauc tās trīs - dievietes...

Erīda. Ar lielāko prieku, o, dižais zibeņmeti! (Prom.)

12. skats

UZNĀK HĒRA, ATĒNA UN AFRODĪTE.

Hēra. Tu vēlējies mūs redzēt, zibenmeti?

Zevs. Tas būtu pārspīlēti teikts.

Hēra. Tad kāpēc sauci? Būtu labāk gājis kulturāli atpūsties.

Zevs. Neizrunājies.

Afrodīte. Mēs tevi uzmanīgi klausāmies, valdniek!

Zevs. Priecājos. Nu tad tā... Esmu nolēmis, ka jūsu strīdu izšķirs Priama dēls Parīds. Tāpēc vācieties ar savu ābolu pie viņa un lieciet man svētu mieru!

Hēra. Bet kāpēc tieši Parīds?

Zevs. Tāpēc, ka tāds ir mans lēmums.

Hēra. Bet varbūt ir iespējams gūt kādus sīkākus paskaidrojumus?

Zevs. Nē, nekādu sīkāku paskaidrojumu nebūs. Man ir apnīcis ar jums noņemties. Skaidrs?

Hēra. Skaidrs.

Zevs. Nu tad rīkojieties!

13. skats

Afrodīte. Ko darīsim?

Atēna. Paklausimies Zeva pavēlei. Vai varbūt tev ir labāks priekšlikums?

Afrodīte. Nē, man vispār nav priekšlikumu.

Hēra. Un tagad kaut kāds gans blenzīs uz mani un vērtēs: esmu es pietiekami skaista vai ne.

Atēna. Patiesībā jau viņš ir Trojas valdnieka dēls.

Hēra. Protams. Tas ir mierinājums. Lai arī vājš.

Afrodīte. Nu tad laižam pie Parīda?

Atēna. Laižam.

Hēra. Uz priekšu!

VISAS PROM.

14. skats

UZNĀK PARĪDS, PĒC TAM HĒRA, ATĒNA UN AFRODĪTE.

Hēra. Sveiks, jaunekli!

Parīds. Sveikas arī jūs, cienītās kundzes!

Atēna. Pieklājīgs.

Hēra. Ko tu te dari? Lopus gani?

Parīds. Ganu, cienītā kundze.

Hēra. Malacis. Vai tu mūs pazīsti?

Parīds. Piedošanu, bet nav tas gods.

Hēra. Redzi, es esmu Hēra: mūsu visu valdnieka Zeva sieva. Esi dzirdējis?

Parīds. O, cienītā kundze!

Hēra. Bet tā tur ir Atēna - arī dieve: jaunava un karotāja.

Parīds. O! Atēna?

Hēra. Nu ja. Bet tā tur ir mīlas dieviete Afrodīte.

Parīds. O, pati Afrodīte?

Hēra. Nevis "pati", bet - vienkārši Afrodīte. Un tad nu tā: še tev ābols...

Parīds (ņemdams ābolu). Paldies.

Hēra. Bet tas nav tev. Šo ābolu tu iedosi skaistākajai no mums. Ja izvēlēšies mani, tad es tevi padarīšu par visas Āzijas valdnieku. Gribi?

Parīds. Gribu.

Afrodīte. Paga, paga, mīļā Hēra: tā jau ir tiesneša piekukuļošana. Par to mēdz pat bargi sodīt. Vai tad neesi dzirdējusi?

Hēra. Liecies nu mierā: atradusi brīdi, kad cīnīties pret korupciju!

Atēna. Patiešām: mēs taču visas esam skaistas - diez, vai viņš spēs kādu no mums pēc izskata vien izvēlēties, tāpēc nebūs nekas slikts, ja vēl kādu bonusu katra savam daiļumam piemetīsim. Paklau, Parīd: ja iedosi ābolu man, tad es tevi par nepārspējamu karavadoni pataisīšu - gūsi slavu un neizsmeļamas bagātības, visu pasauli slepkavodams, dedzinādams un izvarodams pārstaigāsi.

Parīds. Visu pasauli?

Atēna. Ikviens vīrietis taču dziļākajā būtībā ir mantas un slavas kārs slepkava, turklāt piedevām vēl piromāns un seksuālais maniaks. Vai tad tu nejūti sevī šādas tieksmes?

Parīds. Jūtu.

Atēna. Tad dod to ābolu man!

Afrodīte. Pagaidi, pagaidi! Vēl es neesmu teikusi savu vārdu.

Atēna. Nu tad nestāvi te kā zivs: saki!

Afrodīte. Vai esi dzirdējis par daiļo Helēnu, Parīd: Zeva un Lēdas meitu?

Parīds. Nē, taisnību sakot, neesmu gan dzirdējis.

Afrodīte. Nu ja: ko tu te, kalnos lopus ganīdams, daudzi vari dzirdēt.

Labi, tad klausies: vai mēs trīs tev liekamies daiļas?

Parīds. O, daiļākas sievietes es savu mūžu neesmu redzējis!

Hēra. Dievietes.

Parīds. Piedošanu: dievietes.

Afrodīte. Tad zini, ka Helēna ir daiļāka pat par mums!

Atēna. Starp citu: tā ir zaimošana.

Afrodīte. Liecies mierā - es tev pa vidu nejaucos. Turklāt šajā gadījumā tā ir paškritika, nevis zaimošana, jo es runāju arī par sevi.

Hēra. Tad runā tikai par sevi.

Afrodīte. Nu labi. Teikšu tā, Parīd: Helēna ir daiļāka pat par mani?

Parīds. Daiļāka par pašu mīlas dievieti? Vai tas maz ir iespējams?

Atēna. Nu ja: Helēna ir daiļāka par Afrodīti, bet stipri vien neglītāka par mums ar Hēru.

Afrodīte. Es atsakos piedalīties, ja jūs man nepārtraukti jaucaties pa vidu!

Hēra. Nu labi, labi - nesatraucies.
 Atēna. Mēs paklusēsim, bet tu, lūdzu, nestiep garumā.
 Afrodīte. Un tā tad: ja iedosi ābolu man, tad dabūsi sev par sievu Helēnu. Un arī ar mani varēsi papriecāties. Gribi?
 Parīds. Gribu!
 Afrodīte (ņem dama ābolu). Paldies!
 Hēra un Atēna. Paga, paga!
 Afrodīte. Viss - jautājums izšķirts!
 Atēna. Bet tu taču to ābolu viņam no rokām izrāvi!
 Hēra. Tūlīt dod atpakaļ!
 Afrodīte. Bet, Parīd... vai tad tu šo ābolu pats labprātīgi neiedevi man?
 Parīds. Jā... iedevu...
 Afrodīte. Ko vēl jūs gribat?
 Atēna. Ko mēs vairs daudz varam gribēt?
 Hēra. Morāli nenobriedis tips!
 Atēna. Un tik patīkams jauneklis sākumā likās...
 Hēra. Tfu! (Prom.)
 Atēna. Tfu! (Prom.)

15. skats

Afrodīte. Nu ko - šaujam pēc Helēnas?
 Parīds. Uz kurieni?
 Afrodīte. Uz Spartu.
 Parīds. Tātad Helēna dzīvo Spartā?
 Afrodīte. Jā, viņa ir Spartas valdnieka Menelāja sieva.
 Parīds. Sieva?!
 Afrodīte. Tevi tas mulsina?
 Parīds. Jā... mulsina gan.
 Afrodīte. Tad nemulsti.
 Parīds. Bet vai Spartas valdnieks gribēs man atdot savu sievu, ja viņa ir skaistākā sieviete pasaulē?
 Afrodīte. Protams, ka negribēs. Bet mēs viņam to nemaz neprasīsim. Menelājs gatavojas doties uz Krētu. Un kamēr viņš viesosies Krētā, mēs viņam sievu vienkārši nospersim.
 Parīds. Kā tas ir - nospersim?
 Afrodīte. Nozagsim, ja tev tā patīk labāk. Un vēl šo to no Menelāja mantības līdzī paķersim. Pūra tiesai, tā sacīt.
 Parīds. Bet Helēna taču pretosies un kliegs!
 Afrodīte. Nepretosies. Kur mīlas dieviete iesaistās, tur sievietes vairs neklie dz un nepretojas. Ja nu vienīgi - nedaudz - pieklājības pēc.
 Parīds. Un viņa būs ar mieru pamest valdnieku, lai kļūtu par vienkārša gana sievu?
 Afrodīte. Starp citu: tu nemaz neesi vienkāršs gans. Tu esi Trojas valdnieka Priama dēls.
 Parīds. Priama dēls? Tad kāpēc es te ganu lopus?

Afrodīte. Tāpēc, ka tava māte Hekabe pirms tavas dzimšanas redzēja briesmīgu sapni: it kā ugunsgrēks draudētu iznīcināt visu Troju. Bet pareģi izskaidroja to tā, ka dēls, kas viņai piedzims, būs vainīgs Trojas nopostīšanā. Tāpēc tēvs lika tevi tūlīt pēc piedzimšanas pamest šeit - Idas kalnā, domādams, ka tu aiziesi bojā, tomēr tā nenotika: kā redzi, esi vēl dzīvs un pat lopus gani.

Parīds. Bet vai Helēna ticēs, ka es patiesībā esmu valdnieka dēls?

Afrodīte. Arī to nokārtosim. Tieši šodien Trojā tiek rīkotas tavai piemiņai veltītas sacensības. Tā tavs tēvs izrāda cieņu tavas mātes sērām par tavu šķietamo nāvi. Tu arī piedalīsies sacensībās - tur tevi pazīs un paņems atpakaļ pilī. Uz Spartu brauksi jau kā valdnieka dēls - kā ganam tev tiešām nebūtu lielas izredzes.

ABI PROM.

16. skats

UZNĀK HĒRA UN ATĒNA.

Zevs (uzstreipuļo). Ko es redzu! Mana daiļā sieva! Un ne mazāk daiļā meitiņa!

Hēra. Ak, dievs: viņš taču atkal ir pārdzēries nektāru!

Zevs. Nu un tad? Uz jaunlaulāto veselību! Un kā jums veicās? Kuru tad Parīds atzina par daiļāku: manu sievu... hik!... vai meitu? Ar to tad es arī šonakt gulēšu.

Hēra. Jauki. Tad liec, lai Hermejs aizskrien pēc Afrodītes.

Zevs. Kādēļ pēc Afrodītes? Tas nav skaidri zināms: vai viņa ir mana meita. Varbūt tiešām... hik!... no jūras putām piedzimusi... hik!...

Hēra. Toties viņu par skaistāko atzina Parīds.

Atēna. Pareizāk sakot: viņa viņu vienkārša paveda. Bet vēl precīzāk: pārdevās viņam. Kā tāda palaistuve.

Hēra. Viņa jau arī ir visīstākā palaistuve. Tikai, lai labāk skanētu, saucas par mīlas dievieti. Bet tev droši vien nāksies uzgaidīt, jo var gadīties, ka viņi vēl nav beiguši.

Zevs. Kas? Afrodīte ar Parīdu?

Hēra. Jā. Ej nu labāk atpūsties. Tik un tā tu šobrīd ne uz ko neesi spējīgs. Ne ar savu sievu, ne ar kādu no meitām.

Zevs. Iespējams, ka tev šoreiz ir taisnība... hik!... Nu labi: iešu mazliet atpūtīšos... hik!... un tad... hik!...

Hēra. Bet, protams, mīļais.

ZEVS PROM.

17. skats

Hēra. To es tā neatstāšu.

Atēna. Valdnieks paliek valdnieks: kad grib, tad dzer.
 Hēra. Es ne par to. Es par Parīdu. Par to, ka tas lempis ābolu atdeva
 tai slampai Afrodītei.
 Atēna. Bet ko mēs tur vairs varam darīt?
 Hēra. Trauksimies uz Krētu pie Menelāja un pastāstīsim, ka Trojas
 valdnieka dēls ir nospēris viņa sievu. Lai vāc kopā varoņus un
 noslauka no zemes virsas to sasodīto Troju. Un mēs viņiem
 palīdzēsim.
 Atēna. Kāda runa – protams, ka palīdzēsim!

ABAS PROM.

18. skats

Zevs (uznāk). Sasodīts, kā galva sāp! Un kas tas par troksni? Kas tur
 notiek, velns parāvis?!

Erīda (uznāk). Karš.

Zevs. Kāds vēl karš?

Erīda. Grieķi pret trojiešiem devušies karā. Menelājs savu sievu grib
 atgūt.

Zevs. Pagaidi. Menelāja sieva taču ir...

Erīda. Nu ja: tava meita no Lēdas - Helēna.

Zevs. Un kur tad viņa ir?

Erīda. Trojā.

Zevs. Trojā?

Erīda. Jā, Parīds viņu Menelājam nolaupīja.

Zevs. Parīds? Kāda velna pēc? Un kā viņam tas vispār izdevās?

Erīda. Ar Afrodītes palīdzību. Parīds Afrodīti atzina par skaistāko no
 dievēm. Par to viņa palīdzēja Parīdam nozagt Helēnu. Es taču
 tev solīju, valdniek, kārtīgu jandāliņu sataisīt! Nu tas ir sācies!
 Saucas: Trojas karš. Skaties un priecājies! Pārākais teātris! Ar
 dedzināšanu, krāpšanos un līķu kaudzēm! Turklāt šis
 pasākums tagad padarīs tavu meitu Helēnu slavenu uz laiku
 laikiem! Tik daudz varoņu bojā ies! Tik daudz nelaimju
 radīsies! Tik daudz materiālā labuma tiks iznīcināts! Un viss -
 tikai vienas sievietes dēļ: Helēnas - diženā Zeva meitas dēļ!

Zevs. Ak tā? Nu jā - tur kaut kas ir. Tikai tu man apsolīji, ka kašķis
 būs mirstīgo starpā, bet tagad Trojas laukos arī dievi kā
 apsēsti plēšas. Pat mana sieva Hēra nepārtraukti jaucas pa
 vidu.

Erīda. Un kas gan tur slikts, ak, valdnieku valdniek? Kamēr tava
 sieva ar Trojas karu ir aizņemta, tu pats tikmēr mierīgi vari
 aizlaist pa kreisi. Citādi - pats zini, kāda ir Hēra: vai tad viņa
 nevajā sievietes, ko tu saviem mīlas priekiem esi izraudzījies?
 Vai tad nesāpina šādi tavu vīrieša sirdi? Vai tad viņa
 neuzsūtīja to briesmīgo dunduru nabaga Īo, kas viņu, par govi
 pārvērstu, pa visu pasauli trenkāja?

Zevs. Uzsūtīja.

Erīda. Vai tad viņa nelika briesmīgajam pūķim Pītonam vajāt Apolona un Artemīdas māti Lēto?

Zevs. Lika.

Erīda. Un Dionīsa māte Semele taču pat gāja bojā Hēras greizsirdības dēļ.

Zevs. Jā.

Erīda. Bet tagad, ņemdamās pa Trojas kaujaslaukiem, Hēra pat nepamanīs, ka tu atkal kādu citu esi sev noskatījis.

Zevs. Klausies... bet tev taču ir taisnība.

Erīda. Protams, valdniek. Tomēr reti kurš spēj mani novērtēt. Visi tikai lamā un dzen prom. Bet patiesība ir tāda, ka tikmēr, kamēr muļķi, manis sarīdīti, kašķējas, gudrais no tā spēj labumu sev gūt.

Zevs. Tiesa. Mūžu dzīvo, mūžu mācies. Nu tā... pavērsimies no saviem Olimpa augstumiem, kamēr Hēra pa Trojas kaujaslaukiem plēšas... kur te ir tuvākā skaistā sieviete...

ERĪDA PAKNIKSĒ.

2010